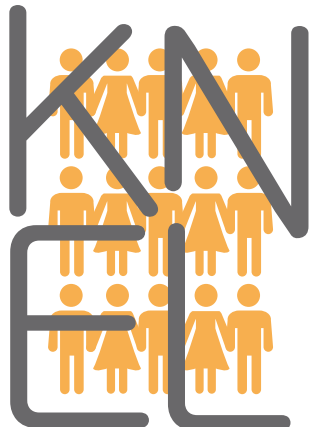

NIEUWSBRIEF

vluchtelingen IN DE KNEL

'Wat fijn om er weer te zijn' is een van de meest uitgesproken zinnen van de afgelopen weken. Na een periode van minimale bezetting, werken op afstand en veel telefonische afspraken door corona, komen we langzaam weer terug op kantoor. Door corona konden we langere tijd met slechts een heel klein aantal medewerkers op kantoor werken en hadden we weinig tot geen face-to-face contact met onze cliënten. Gelukkig kwamen we erachter dat ons werk minder kantoor-gebonden is dan we dachten. Vanaf afstand konden we onze cliënten veelal blijven ondersteunen. In deze nieuwsbrief leest u welke effecten corona heeft (gehad) op onze organisatie en onze cliënten. Daarnaast blikken we terug op de resultaten die we in 2019 hebben behaald en geven we een inkijk in de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) en de rol van Vluchtelingen in de Knel hierin. ■

Jaarverslag 2019

Een overzicht in 10 hoogtepunten

Vanuit de overtuiging dat iedereen recht heeft op een menswaardig bestaan zet Vluchtelingen in de Knel zich in voor de basisrechten en belangen van (afgewezen) vluchtelingen die zijn uitgesloten van overheidsvoorzieningen. Dit doen we al sinds 1983.

Hieronder leest u over 10 belangrijke resultaten van het jaar 2019:

1 Onze intensieve sociaal-juridische begeleidingstrajecten zijn gericht op het realiseren van een duurzame toekomst voor onze cliënten. Afhankelijk van de haalbaarheid, wordt er gewerkt aan een nieuwe procedure, doormigratie of terugkeer. In 2019 werden 42 sociaal-juridische begeleidingstrajecten afgesloten, **waarvan 38 cliënten met positief resultaat**. Hieronder ziet u het resultaat uitgesplitst naar type uitstroom.

Type uitstroom na intensieve begeleiding	2016	2017	2018	2019
Asiel	6	6	6	3
Verblijf bij gezinslid	1	4	1	0
Afsluitingsregeling kinderpardon	-	-	-	10
Schrijnend	3	1	1	0
Toekenning artikel 64 (uitstel op medische grond)	8	8	8	4
Recht op opvang AZC	-	3	12	13
Terugkeer naar land van herkomst	4	3	1	3
Doormigratie met vergunning	2	1	1	1
Verblijf bij Nederlands kind	-	1	5	4
Totaal	24	27	34	38

2 VidK maakt zowel opvang in onze huizen als opvang in het eigen netwerk van cliënten mogelijk. In 2019 kregen we 250 aanvragen van mensen om opgevangen te worden in een van onze huizen. Vanwege onze strenge selectiecriteria en het beperkt aantal huizen hebben we slechts 34 mensen kunnen opvangen. Daarnaast hebben we in samenwerking met de gemeente opvang gefaciliteerd voor 113 cliënten in het kader van de Bed, Bad, Brood en Begeleiding (BBB-B) regeling, waarvan er 35 zijn uitgestroomd. Uniek aan het Eindhovense BBB-model is dat cliënten met leefgeld ondersteund worden om opvang in eigen netwerk te vinden. Verder hebben we 39 cliënten voor wie opvang in onze woningen en in eigen netwerk geen optie is, verwezen worden naar de nachtopvang aan de Mathildelaan.

Aantal uitstroom uit BBB-B	Reden uitstroom
2	Opvolgende aanvraag ingediend
1	15C recht op opvang
1	EU (Chavez) vergunning
1	Toegekende art 64 (op medische grond)
1	Doormigratie
3	Verhuisd naar andere stad
4	Detentie
2	MOB (met onbekende bestemming)
20	Doorgestroomd naar ander project (gericht op toekomstoriëntatie en intensieve begeleiding)
Totaal: 35	

3 In 2019 is de Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV) pilot in Eindhoven van start gegaan, een samenwerkingsverband waarbij rijksinstellingen, VidK en andere partijen het doel hebben gesteld om tot bestendige oplossingen te komen voor afgewezen vluchtelingen. Lenie vertelt graag uitgebreid hierover in haar artikel op pagina 4 in deze nieuwsbrief.

4 Sinds enkele jaren wordt de Training Toekomstoriëntatie gegeven. Het doel van deze zesdaagse basistraining is om cliënten in staat te stellen om de kansrijkheid van de verschillende toekomstscenario's – legalisering, terugkeer, doormigratie of voortgaan in de illegaliteit in Nederland – in te schatten en kennis van de basisrechten te vergroten. De deelnemers vertellen dat de training voor hen geslaagd is.

Van de 24 deelnemers hebben er 13 een buddy gekregen om de doelen die ze tijdens de trainingen hebben geformuleerd in de praktijk te brengen. Ook hebben we 7 themadagen georganiseerd waar 72 cliënten aan hebben deelgenomen.

5 Om onze capaciteit voor sociale begeleiding te verdiepen hebben we in januari training gekregen in de Krachtwerk methodiek van Impuls. Tot we deze training volgden hadden we geen concrete methodiek voor de sociale begeleiding. Geïnspireerd op de Krachtwerk methodiek hebben we de methodiek 'individuele toekomstoriëntatie' ontwikkeld, waarbij we uitgaan van de eigen regie van cliënten in de begeleiding en inzetten op hun krachten, talenten en mogelijkheden om de gewenste toekomst te bereiken.

6 Onze cliënten kunnen geen ziektekostenverzekering nemen volgens de wet. Geld om de kosten zelf te betalen hebben ze vaak ook niet. Hoewel zorgverleners (een deel) van de door ongedocumenteerden gemaakte medische kosten kunnen declareren bij de overheid, hebben zowel zorgverleners als cliënten onvoldoende kennis over hoe dit moet en blijft de rol van VidK als bemiddelaar van belang. Ter waarborging van het basisrecht op fysieke en mentale gezondheid hebben wij in 2019 voor 271 verschillende ongedocumenteerden bemiddeld bij medische zorg. Er werd in totaal 1.778 keer verwezen naar een zorgverlener en 1.427 keer naar de apotheek. Daarnaast hebben we ons eigen team 'psycho-sociaal' – dat psychische en sociale begeleiding aan onze cliënten biedt – uitgebreid van twee naar drie gespecialiseerde vrijwilligers.

“Het is niet altijd makkelijk als je geen papieren hebt. Ik moest geopereerd worden aan mijn knie, maar in het ziekenhuis wilden ze me niet helpen. De Knel [VidK] heeft uiteindelijk heel veel gebeld met het ziekenhuis waardoor ik mijn operatie toch kon krijgen.”

7 Op de Dag van de Vluchteling, 20 juni 2019 in het Van Abbemuseum, brachten we met de tentoonstelling '(ON)GEZIEN' de levens en perspectieven van ongedocumenteerden in Eindhoven in beeld. Ter voorbereiding kregen

onze cliënten training van professionele fotografen. Hun eigen foto's en verhalen waren te zien tijdens de tentoonstelling en zijn ook uitgebracht in een boekje. We hebben naar schatting tussen de 4000 en 5000 mensen bereikt met de tentoonstelling en het boekje. Dit is allemaal mogelijk gemaakt dankzij financiering van het Kansfonds, Stichting Wij Doen Mee, de Eindhovense Raad van Kerken en het Van Abbemuseum.

8 Volwassen ongedocumenteerden zijn volgens de wet uitgesloten van (vrijwilligers-)werk en onderwijs. Dit zorgt voor een gevoel van verveling en nutteloosheid bij veel cliënten. Daarom werken we samen met instellingen om activering, met name door onderwijs, toch mogelijk te maken. Dankzij het Zuster Bets Budget en het LVV-budget hebben we ruim 20 cliënten kunnen ondersteunen bij toegang tot scholing. Veelal cursussen, echter zeven cliënten hebben een reguliere opleiding gevolgd, zoals bij het SUMMA College en de Fontys Hogeschool, en één cliënt

volgde zelfs vakken aan de Radboud Universiteit.

9 Sinds een uitspraak van het Europese Hof van Justitie in 2017 is het voor ongedocumenteerden makkelijker geworden om in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning voor verblijf bij hun Nederlandse kind. Voorheen werd door de overheid snel aangenomen dat de andere, Nederlandse, ouder alleen in staat was voor het kind te zorgen. We hebben vier van zulke aanvragen ingediend, die alle vier daadwerkelijk tot een verblijfsvergunning hebben geleid.

10 We zijn de kinderen niet vergeten in 2019. Alle minderjarige kinderen van onze cliënten waren in december uitgenodigd op een Sinterklaasfeest. Hier konden ze een cadeautje ophalen en die lieve goede Sint (voor het eerst) ontmoeten. We hebben kunnen regelen dat kinderen terecht kunnen bij Stichting Speelcadeau en een klein aantal is in de zomer naar een kindervakantiekamp kunnen gaan. ■

Vluchtelingen in de Knel in coronatijd

Zoals voor iedereen geldt heeft het coronavirus ook ons onverhoeds overvallen. Gelukkig kunnen we tot nu toe zeggen dat onze cliënten niet besmet zijn geraakt met het virus, en ook onze vrijwilligers en medewerkers niet. Maar het leven is wel heel ingrijpend veranderd.

Onze cliënten leven vrij geïsoleerd, hun netwerk is vaak klein. Nu allerlei organisaties zoals de Huiskamer van het Jongerenhuis, de kerken en de bibliotheek pas langzaam weer toegankelijk zijn, hebben ze veelal thuis gezeten. En thuis zitten valt niet mee als je het huis moet delen met anderen, want hoe hou je dan 1.5 meter afstand? Sommige van onze cliënten slapen op een bank bij iemand in de huiskamer. Met te veel mensen, worden ze verzocht om overdag naar buiten te gaan. Een enkeling is ook 's nachts niet meer welkom, omdat de huiseigenaar bang is voor besmetting. Gelukkig loopt de leefgeldregeling door en kan een groot deel van onze cliënten gebruik maken van de Bed, Bad, Brood voorziening van de gemeente Eindhoven. Tot half juni was de gemeentelijke nachtopvang uitgebreid waar iedereen die anders op straat moest slapen terecht kon.

Een grote groep van ongedocumenteerden zonder asielachtergrond valt buiten de Bed, Bad, Brood regeling en

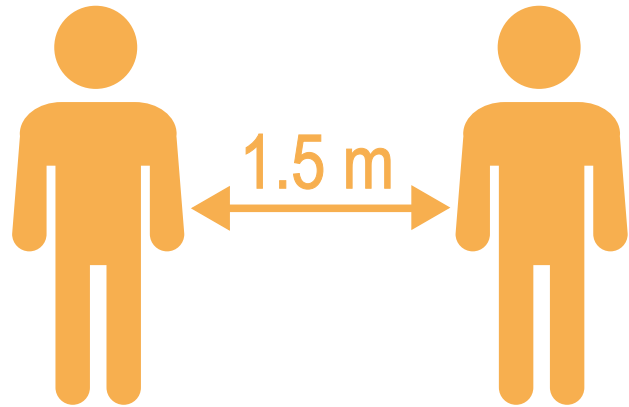
moeten in hun eigen onderhoud voorzien met zwart werk, meestal schoonmaakwerk, bij particulieren of in de horeca. Dat is vaak stopgezet en deze groep is dus haar inkomen kwijt. Dat levert schrijnende situaties op. Het Rode Kruis, een fonds voor dak- en thuislozen, een moskee uit Eindhoven en particuliere inzamelacties hebben ervoor gezorgd dat we deze cliënten wel ondersteuning en voedselzekerheid konden bieden. Het is niet voldoende om de echte klappen op te vangen, maar mensen zijn ontzettend dankbaar voor deze giften.

Ook de rijkspartners, waaronder IND en DT&V, hadden hun werk stilgelegd. Cliënten met wie we een nieuwe procedure hebben voorbereid konden niet meer terecht om hun opvolgende aanvraag in te dienen. Begin juni hebben IND-ambtenaren hun werk weer mogen oppakken en hopelijk zal de keten weer langzaam opstarten waardoor onze cliënten de procedures kunnen starten waar ze naar uit hebben gezien.

Voor ons als organisatie is er ook veel veranderd. De dienstverlening gaat gewoon door, maar wel in aangepaste vorm. We hebben de vrijwilligers moeten vragen om voorlopig even niet te komen werken. De medewerkers zijn

veel meer thuis gaan werken. Cliënten kunnen niet zomaar meer binnen lopen, ze moeten eerst aanbellen en dan staan we ze bij de deur op 1.5 meter afstand te woord. Veel gesprekken die we anders op kantoor zouden voeren doen we nu telefonisch en dat gaat redelijk goed. De noodzakelijke medische bemiddeling gaat gewoon door.

Het is wel stil op kantoor. We missen de kleine ontmoetingen en gesprekjes tussendoor. Het isolement, niets te doen hebben, weinig mensen waarmee ze contact kunnen hebben, de onzekerheid over hoe het hun familie ver weg vergaat met het coronavirus; het zijn zware tijden voor onze cliënten. ■

LVV hoe staat het ermee?

Het is nu ruim een jaar geleden dat we als VidK in een brief aan de gemeente Eindhoven schreven: wij zijn met grote aarzelingen bereid om deel te gaan nemen aan de LVV (Landelijke Vreemdelingen Voorziening). Tijd om de balans op te maken na een jaar samenwerken: zijn de verwachtingen ook uitgekomen?

Landelijk is er vorig jaar een convenant gesloten tussen 5 gemeentes en het Rijk, waaronder Eindhoven. In dat convenant besluiten de partners uit de asielketen, zoals de IND¹, DT&V², IOM³, AVIM⁴, en de gemeenten om tot meer bestendige oplossingen te komen voor de groep afgewezen vluchtelingen in Nederland. Die oplossingen worden in drie richtingen gezocht: legalisatie, doormigratie en terugkeer. Op lokaal niveau werden in de 5 steden samenwerkingsovereenkomsten gesloten tussen gemeenten en organisaties als Vluchtelingen in de Knel en Vluchtelingenwerk Nederland.

Waarom besloot VidK om mee te gaan doen? Omdat wij verwachtten dat met name moeilijke, langsturende en vastgelopen dossiers, opnieuw met een frisse blik en met oplossingsmogelijkheden buiten de bestaande kaders, bekeken zouden worden. Dat werd ons toegezegd: door gezamenlijk informatie te delen, oplossingsrichtingen te verkennen, buiten de eigen kaders mee te denken, zouden we eerder tot oplossingen kunnen komen, maar ook tot

andere oplossingen dan voorheen mogelijk was geacht. Onze aarzelingen zaten in een mogelijk verplicht karakter van deelname voor onze cliënten, de grote nadruk op terugkeer van dit Kabinet, en landelijk wilde men vluchtelingen die niet zouden meewerken ook BBB-voorzieningen ontzeggen waardoor mensen op straat zouden belanden. Gelukkig hebben we van het begin af aan met de gemeente Eindhoven op een lijn gezeten over onze voorwaarden om mee te doen. Niemand op straat is nog steeds het uitgangspunt in Eindhoven. De Bed Bad Broodregeling is hier buiten de LVV gehouden. Cliënten mogen zelf de keuze maken of hun dossier besproken wordt met de partners. Ook het recht op basisrechten zoals medische zorg zijn in stand gebleven. En aan terugkeer zou alleen op vrijwillige basis in LVV verband gewerkt worden. Dat gaf vertrouwen en onderling commitment, en zo zijn we het overleg met de partners ingegaan, met de ambitie om er voor onze cliënten het maximale uit te halen.

Nu na een jaar kunnen we stellen dat er nog maar weinig echte oplossingen zijn bereikt. En als we het nog scherper stellen, de oplossingen die wel zijn bereikt hadden we waarschijnlijk ook zonder het LVV-overleg bereikt. Toch zijn we niet alleen maar ontevreden. De samenwerking loopt best goed, ook al vindt men soms onze inbreng wel lastig en veeleisend. Waar wij tegen aan lopen is dat binnen de IND

¹Immigratie- en Naturalisatiedienst

²Dienst Terugkeer en Vertrek

³Internationale Organisatie voor Migratie

⁴Vreemdelingenpolitie

met name, maar dat geldt ook voor DT&V, de vertegenwoordigers aan de overlegtafel niet de ruimte hebben gekregen om af te wijken van eerder ingenomen standpunten van beslissers op de betreffende dossiers. Ook al ligt er nieuwe informatie op tafel, worden nieuwe invalshoeken voorgesteld, er zijn nauwelijks nieuwe doorbraken. Zo is een van onze cliënten ooit afgewezen op basis van een taalanalyse waarmee twijfel ontstond bij de IND over zijn identiteit. Nieuwe medische rapporten die zijn relaas over martelingen bevestigen, kritieken van deskundigen op de gehanteerde taalanalyse, nieuwe actuele documenten over zijn politiek activisme en bedreigingen, de IND volhardt in haar oude/eerste standpunt. Als VidK hebben wij de besprekingen heel goed voorbereid, samen met onze cliënten. Zodoende kregen we ook weer nieuwe actuele informatie over hun leefsituatie. En zo kon het gebeuren dat een cliënt vader was geworden zonder dat wij het wisten, en konden we een nieuwe procedure (Chavez) opstarten.

De LVV gaat voorlopig nog door, en wij hopen dat er toch nog dossiers tot een oplossing komen. Maar wij weten ook dat niet voor iedereen een oplossing gevonden zal worden binnen de LVV. Er zal een restgroep overblijven, niet uitzetbare gewortelde vreemdelingen, en wat gaat de overheid daar straks na afloop van de LVV voor regelen? Dat vraagstuk is ook voor ons een grote uitdaging, waar we het komend jaar mee aan de slag gaan. ■

Foto door Naser

Heeft u interesse om het uitgebreide jaarverslag over 2019 te ontvangen of het boekje (ON)GEZIEN? Stuur een e-mail naar communicatie@vluchtelingenindeknel.nl

GOED NIEUWS

In de afgelopen maanden zijn er weer kleine en grote ontwikkelingen in het leven van onze cliënten voorbijgekomen:

Drie cliënten hebben uitstel van vertrek op medische gronden gekregen en hebben hiermee erkenning gekregen voor hun ernstige medische problematiek.

Twee vrouwen hebben tijdelijk recht op opvang gekregen in een AZC vanwege zwangerschap.

Een cliënt heeft een vergunning gekregen zodat hij bij zijn Poolse vriendin kan verblijven.

Twee cliënten hebben een Chavez-vergunning gekregen zodat ze bij hun Nederlandse kind kunnen verblijven.

Een cliënt is teruggekeerd naar Libië waar hij een 'machtiging voorlopig verblijf' heeft opgehaald waarmee hij weer terug naar Nederland kon komen om bij zijn vriendin te verblijven.

Stichting Vluchtelingen in de Knel, Hoogstraat 301b, 5654 NB Eindhoven

T + 31 (040) 256 95 17 | www.vluchtelingenindeknel.nl E info@vluchtelingenindeknel.nl

Steun ons: NL72RABO 0170025306 t.n.v. Vluchtelingen in de Knel Eindhoven